Prima instanţă: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni Judecător: Corina Albu
Dosarul nr. 2ac-418/24
2-23067260-02-2ac-14062024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

25 martie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de avocatul Rezuș Andrei în interesele SRL ”Cristanex”, împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Savtrans Prim” împotriva SRL ”Cristanex” cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă:

Circumstanțele speței:

La data de 11 mai 2023, ”Savtrans Prim” S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ”Cristanex” S.R.L. cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d.4-7).

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la data de 09.12.2022 dintre compania „Savtrans Prim” S.R.L. în calitate de „Transportator”, pe de o parte şi „Cristanex” S.R.L., în calitate de „Expeditor”, pe de altă parte a fost încheiat contractul - comandă transport nr. 9.

Reclamanta a relatat că, în conformitate cu obiectul contractului sus enunţat, compania „Savtrans Prim” S.R.L. şi-a asumat angajamentul de a presta servicii de transport auto în beneficiul companiei „Cristanex” S.R.L., iar ultima şi-a asumat angajamentul de a achita costul serviciului prestat, în cuantum de 7 500 dolari SUA.

A mai menționat că, compania „Savtrans Prim” S.R.L. şi-a executat obligaţia de prestare a serviciilor de transport auto, marfa fiind livrată beneficiarului la data de 21.12.2022, fapt confirmat inclusiv prin factura fiscală seria nr.

EAE000591339, semnată atât de Transportator cât şi de Expeditor, precum şi prin factura CMR nr. 000501.

Totodată, a indicat că, în acord cu prevederile contractuale, obligaţia de plată a expeditorului „Cristanex" S.R.L. urma a fi executată timp de 14 zile după descărcarea mărfii, respectiv până la data de 04.01.2023.

A specificat că, în conformitate cu pct. 22 al Contractului menționat, pentru neachitarea în termenului stabilit al serviciilor de transport, ce constituie obiectul prezentului contract. Expeditorul va achita transportatorului o penalitate în cuantum de 5 (cinci) % din valoarea prezentului contract, pentru fiecare zi de întârziere.

Contrar angajamentelor asumate, compania „Cristanex" S.R.L. nu a executat în termenul stabilit obligaţia de plată, tergiversând achitarea efectivă a serviciului prestat pentru o perioadă de 31 de zile calendaristice. Or, serviciul prestat de către „Savtrans Prim" S.R.L. a fost achitat de către „Cristanex" SRL abia la data de 08 februarie 2023, în rezultatul demarării procedurii prealabile.

Cu privire la respectarea ordinii extrajudiciare de soluționare a litigiului a specificat că, ca rezultat al neexecutării esențiale a obligațiilor contractuale de către compania „Cristanex" S.R.L., asumate prin Contractul - comandă transport nr. 9, la 02.02.2023, de către compania „Savtrans Prim" S.R.L., a fost expediată o cerere prealabilă prin care s-a solicitat achitarea în termen de 7 zile calendaristice, în beneficiul „Savtrans Prim" S.R.L. a sumei datorate, în cuantum de 7 500 dolari SUA, precum şi a penalităţii pentru neexecutarea în termen a obligaţiei de plată. Ca rezultat al recepţionării cererii prealabile, la 08.02.2023 compania „Cristanex" S.R.L., a achitat în beneficiul companiei „Savtrans Prim" S.R.L. suma de 145 512, 70 lei. Astfel, compania „Cristanex" S.R.L., prin achitarea sumei de 145 512, 70 lei, şi-a executat cu întârziere esenţială doar obligaţia de plată a serviciului de transport prestat în temeiul Contractul - comandă transport nr. 9.

Ulterior, la 09.02.2023, compania „Savtrans Prim" S.R.L. a mai expediat o cerere prealabilă prin care a solicitat repetat achitarea în termen de 7 zile calendaristice, în beneficiul „Savtrans Prim" S.R.L. a penalităţii, rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligaţiilor asumate prin Contractul - comandă transport nr. 9 din 09.12.2022. Având în vedere lipsa oricărei reacţii din partea companiei şi având în vedere că au fost epuizate mecanismele de soluționare prealabilă a prezentului litigiu pe cale extrajudiciară, compania „Savtrans Prim" S.R.L., a formulat prezenta acţiune în instanţa de judecată.

A subliniat că, în conformitate cu pct. 3 al Contractul - comandă transport nr. 9 din 09.12.2022, locul executării prezentului contract, este considerat de către părţile contractante, ca fiind sediul transportatorului, or. Ialoveni.

Totodată, în conformitate cu pct. 22 al Contractului menționat, pentru neachitarea în termenului stabilit al serviciilor de transport, ce constituie obiectul

prezentului contract, Expeditorul va achita transportatorului o penalitate în cuantum de 5 (cinci) % din valoarea prezentului contract, pentru fiecare zi de întârziere.

A specificat că, contrar angajamentelor asumate, compania „Cristanex" S.R.L. nu a executat în termenul stabilit obligaţia de plată, tergiversând achitarea efectivă a serviciului prestat pentru o perioadă de 31 de zile calendaristice. Or, serviciul prestat de către „Savtrans Prim" S.R.L. a fost achitat de către „Cristanex" S.R.L. abia la data de 08 februarie 2023, în rezultatul demarării procedurii prealabile.

Astfel, având în vedere faptul că 5 % din suma restantă de 7 500 dolari SUA constituie 375 dolari SUA, sumă ce urmează a fi achitată de către pârâtă pentru fiecare zi de întârziere. Reieșind din faptul că obligația de plată a fost executată de către pârâtă cu întârziere de 31 zile, cuantumul penalității (375 dolari SUA/zi) constituie 11 625 dolari SUA, care urmează a fi achitat de către „Cristanex„ S.R.L. în beneficiul „Savtrans Prim" S.R.L.

A indicat că, având în vedere faptul că, la momentul înaintării acțiunii pârâta a achitat (cu întârziere) costul serviciilor prestate, reclamanta va solicita penalitatea în cuantum diminuat, egalând-o cu suma costului serviciului prestat, şi anume în cuantum de 7 500 dolari SUA.

A subliniat că, de către părți au fost respectate prevederile legale referitoare la întocmirea unei clauze penale, aceasta fiind stipulată în pct. 22 din Contractul - comandă transport nr. 9 din 09.12.2022, prin urmare, ținând cont de prevederile legale enunțate, reclamanta, este îndreptățită să solicite de la pârâtă achitarea penalității pentru executarea cu întârziere a obligației de plată.

Solicită reclamanta, încasarea din contul companiei „Cristanex" S.R.L. în beneficiul companiei „Savtrans Prim" S.R.L., a sumei în cuantum de 7 500 dolari SUA, ce 3 reprezintă penalitatea rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin Contractul - comandă transport nr. 9 din 09.12.2022 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de "Savtrans Prim" S.R.L. către "Cristanex" S.R.L. cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la "Cristanex" S.R.L., cod fiscal 1017600046090, sediul r-nul Dubăsari, sat. Oxentea, în beneficiul "Savtrans Prim" S.R.L., cod fiscal 1012600001203, sediul r-nul Ialoveni sat. Bardar, cu titlu de penalitate - suma de 7500 (șapte mii cinci sute) dolari SUA sau echivalentul în lei MD conform cursului BNM la data executării hotărârii și cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat) - suma de 4230 (patru mii două sute treizeci) lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 25 martie 2024, avocatul Rezuș Andrei în interesele ”Cristanex” S.R.L. a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea a unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2024, s-a admis parțial cererea înaintată de avocatul Rezuș Andrei care acționează în interesele ”Cristanex” S.R.L., cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. S-a scutit parțial apelantul ”Cristanex” S.R.L.de la plata taxei de la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Rezuș Andrei care acționează în interesele ”Cristanex” S.R.L împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024. S-a acordat reprezentantului apelantului termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea achitării taxei de stat în sumă de 2585,80, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4**.** S-a explicat reprezentatului apelantului că, în cazul lichidării neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art. 368 şi 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

În termenul stabilit de instanță, reprezentantul apelantului a lichidat neajunsurile indicate în încheierea CAC din 24.07.2024, iar în consecință prin încheierea instanței de apel din 09 octombrie 2024, apelul declarat de avocatul Rezuș Andrei care acționează în interesele ”Cristanex” S.R.L., a fost acceptat pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea apelului s-a invocat, că apelantul nu este de acord cu hotărîrea apelată și solicită casarea acesteia, deoarece consideră că instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii art. 386 alin. (1) lit. a) CPC; că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente - art. 386 alin.(l) lit.b) CPC; că normele de drept material au fost aplicate eronat - art. 386 alin.(l) lit.d) CPC; și că s-a aplicat eronat și încălcat norma de drept material, interpretîndu-se eronat legea - art. 387 lit. c) CPC.

La fel, a invocat partea apelantă că, instanţa de fond eronat a admis acțiunea reclamantului, or, este cert că între părți au avut loc relații comerciale, iar pentru o reținere foarte mică a datoriei de 7 500 dolari SUA, care a fost coordonată verbal

cu pretinsul reclamant, acesta din urmă a calculat o penalitate exorbitantă în mărime dublă de 7 500 USD, sau, aceasta reprezentă o îmbogățire nejustificată.

La fel a menţionat partea apelantă că, pentru o întîrziere de circa 2 săptămîni, reclamantul va primi în loc de 7 500 dolari suma dublă de 15 000 dolari SUA, deci o sumă echivalentă cu însăși obligația. Mai mult, în acțiunea sa, creditorul nu face dovada prejudiciului real suferit prin neexecutare, după cum o cere obligatoriu art. 936 (2) Cod Civil.

În acest context, susține partea apelantă, potrivit art. 953 alin. (1) Cod Civil, în cazuri excepționale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalității disproporționat de mari. La reducerea penalității, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Prin urmare, consideră că chiar dacă instanța de apel va conchide asupra necesității adjudecării vreunei sume către partea reclamantă, solicită de a reduce suma respectivă a penalității datorită justificării neexecutării, or, apelul este devolutiv, provocând o nouă judecată asupra fondului.

În ședința de judecată a instanței de apel participanții la proces nu s-au prezentat, deși au fost citați legal, astfel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestora.

Studiind materialele cauzei, motivele expuse de apelant în cererea de apel, în coroborare cu starea de fapt constatată și legislația pertinentă aplicabilă, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Avocatul Rezuș Andrei în interesele SRL ”Cristanex”, a depus apelul la data de 26 martie 2024, împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, dispozitivul căreia a fost pronunțat la data de 4 martie 2024. Astfel, Colegiul constată depunerea apelului în interiorul termenului acordat de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit dispozițiilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele are au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost

stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din materialele pricinii rezultă, că la 11 mai 2023, reprezentantul reclamantului ”Savtrans Prim” S.R.L. – avocatul Serghei Bucătaru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitate ”Cristanex” cu privire la încasarea din contul pîrîtului a sumei de 7 500 dolari SUA cu titlu de penalitate rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin Contractul - comandă transport nr. 9 din 09.12.2022 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Examinând pricina, la 04 martie 2024, instanța de fond a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantului reclamantului ”Savtrans Prim” S.R.L. – avocatul Serghei Bucătaru. A încasat, de la ”Cristanex” S.R.L., cod fiscal 1017600046090, sediul r-nul Dubăsari, sat. Oxentea, în beneficiul ”Savtrans

Prim” S.R.L., cod fiscal 1012600001203, sediul r-nul Ialoveni sat. Bardar, cu titlu de penalitate - suma de 7500 (șapte mii cinci sute) dolari SUA sau echivalentul în lei MD conform cursului BNM la data executării hotărârii și cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat) - suma de 4230 (patru mii două sute treizeci) lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 26 martie 2024, avocatul Rezuș Andrei în interesele ”Cristanex” S.R.L. a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea a unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Cu referire la motivele apelului și temeinicia acestuia, Colegiul relevă următoarele aspecte.

Pornind de la acest fapt, aplicabile raportului juridic litigios sunt prevederile art. 9 alin. (1) Cod Civil (în redacția din 01.03.2019), potrivit căruia drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

La fel, conform art. 9 alin. (2) lit.a) Cod Civil (în redacția din 01.03.2019) drepturile şi obligaţiile civile apar: din contracte şi din alte acte juridice.

Norma cuprinsă la art. 776 Cod Civil (în redacția din 01.03.2019) prevede că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 858 alin. (2) Cod Civil (în redacția din 01.03.2019) obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Subsecvent, potrivit art. 901 alin.(1) lit.a) Cod civil (în redacția din 01.03.2019), atunci cînd, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Conform art.308 Cod Civil (în redacția din 01.03.2019) act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile. Manifestarea de voinţă trebuie să fie îndreptată spre producerea efectelor juridice: naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligaţiilor civile. Intenţia de a produce efecte juridice este un element necesar al actului juridic civil, astfel încît aceste efecte nu se pot produce, conform legii, decît dacă o asemenea intenţie a existat.

Mai mult, pentru existența raportului obligațional urmează a fi întrunite cele trei elemente esențiale și anume, părţile (creditorul – subiectul activ și debitorul - subiectul pasiv), conţinutul raportului obligaţional, ce constă în toate drepturile de creanţă şi obligaţiile corelative care aparţin sau incumbă subiectelor sale și obiectul raportului juridic de obligaţii, ce reprezintă conduita concretă la care este îndreptățit subiectul activ şi de care este ţinut subiectul pasiv.

Totodată, din materialele cauzei și probatoriului prezentat se constată că, între „Savtrans Prim" S.R.L. şi „Cristanex" SRL, au fost stabilite relații economice, în domeniul transportului internațional de mărfuri (f.d.8- 9).

La materialul probator se regăsește scrisoarea de transport CMR pentru comanda de transport internațional de mărfuri, unde au fost indicate condițiile de transportare, locul încărcării, data încărcării, locul descărcării, vama la încărcare, vama la descărcare, camionul, cheltuieli adăugătoare, condiții de achitare – prețul transportului, plătitor, modul de efectuare a plăților și termenul de efectuare a plății – în momentul sosirii autocamionului la descărcare (f.d. 10)

La fel se reține, la 12.12.2022, "Savtrans Prim" S.R.L., a emis factura fiscală seria EAE000591339 în adresa beneficiarului „Cristanex" S.R.L., care reprezintă actul de evidență contabilă pentru achitarea serviciilor conform CMR nr.000501, în sumă de 145 512, 75 lei (f.d.17).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că, la 8 februarie 2023 „Cristanex" SRL a achitat în contul beneficiarului „Savtrans Prim" S.R.L. suma de 145 512,70 lei.

Astfel, reieșind din pct. 22 al contractului de transport din 9 decembrie 2022 părțile au stipulat că pentru neachitarea serviciilor de transport în termenii stabiliți, beneficiarul achită penalitate de 5 % pentru fiecare zi de întârziere din suma datorată pînă la efectuarea plății.

În acest sens, Colegiul judiciar reține ca intimatul a pretins încasarea penalității pentru o perioadă de 31 zile, în mărime de 375 USD per zi, iar în total suma de 7500 USD (cuantumul penalității fiind diminuat la costul serviciului prestat).

Totodată, materialele cauzei atestă că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, "Savtrans Prim" S.R.L. a expediat în adresa „Cristanex" SRL somația de plată a penalității în mărime de 7500 USD, somația fiind recepționată la 13.02.2023 (f.d.14-16)

Reieșind din constatările efectuate, Colegiul judiciar consideră oportun de a reitera prevederile art. 774 Cod civil, care statuează expres că, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Potrivit art.775 alin. (1) din Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință şi diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la

momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 776 din Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. art.1411, 1432 din Codul civil, prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă faţă de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită. Contractul de transport este constatat printr-o scrisoare de trăsură (conosament sau alt document echivalent). Lipsa, pierderea sau deteriorarea scrisorii de trăsură nu afectează valabilitatea contractului de transport.

Conform art. 942 alin.(1) și (2) din Codul civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 CC plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Potrivit art. 947 alin. (1)-(3), (5) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Debitorul nu este obligat să plătească penalitatea în cazul în care neexecutarea obligației este justificată.

Raportând la caz normele legale nominalizate și din circumstanțele stabilite Completul atestă, că prima instanță corect a admis pretențiile „Savtrans Prim” S.R.L., încasând din contul Societatea cu Răspundere Limitată „ Cristanex” suma de 7500 dolari SUA cu titlu de penalitate rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate conform contractului comandă de transport nr. 9 din 09.12.2022.

Or, potrivit p.22 al contractului de transport din 9 decembrie 2022, părțile au stipulat că pentru neachitarea serviciilor de transport în termenii stabiliți, beneficiarul achită penalitate de 5 % pentru fiecare zi de întârziere din suma datorată pînă la efectuarea plății.

Astfel, la caz se constată, ”Savtrans Prim” S.R.L., și-a executat obligația de prestare servicii de transport auto, marfa fiind livrată beneficiarului la 21

decembrie 2022, fapt conformat prin factura fiscală seria nr. EAE00591339, semnate atît de Transportator cît și de Expeditor, precum și factura CMR nr. 000501.

În acord cu prevederile contractuale, obligația de plată a expeditorului „Cristanex" S.R.L. urma a fi executată timp de 14 zile după descărcarea mărfii, respectiv pînă la data de 04.01.2023, materialele cauzei rezultă că cu certitudine că termenul limită de plată a serviciului de care a beneficiat, a fost încălcat de către antreprenor, or, abia la 8 februarie 2023 „Cristanex" SRL a achitat în contul beneficiarului „Savtrans Prim" S.R.L. suma de 145 512,70 lei.

În asemenea circumstanțe, nu poate fi reținut argumentul apelului precum că instanța de fond neîntemeiat și nefondat a admis acțiunea reclamantei/intimate "Savtrans Prim" S.R.L. în situația în care, părțile contractului nr. 9 din 09.12.2022, și anume "Savtrans Prim" S.R.L. și „Cristanex" SRL au convenit asupra unei penalități în mărime de 5 % din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, iar din probele prezentate rezultă cu certitudine ca pîrîta/apelantă a încălcat termenul de efectuare a plății.

Or, prevederile art. 947 alin. (1)-(3) in Cod civil, statuează expres că, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

Mai mult, clauza penală constituie o convenţie accesorie, care îşi grevează existenţa pe convenţia principală. Respectiv, clauza penală poate fi prevăzută, atît pentru neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, cît şi pentru orice altă încălcare a obligaţiilor, inclusiv pentru executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Astfel, la caz penalitatea are un caracter compensatoriu al prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligaţiei, fie executarea necorespunzătoare sau tardivă, circumstanţe care la caz au fost constatate cu certitudine.

Or, la art. 949 alin. (1), (3) Cod civil, este indicat cert că, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. (3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Cu referire la argumentul apelului precum că penalitate dispusă spre achitare este exorbitant de mare, nu poate fi reținută de instanța de apel ca temei de admiterea a apelului în situația în care, această condiție era stipulată în contractul de comandă Transport negociat, încheiat și semnat de către părțile litigante.

Mai mult, pîrîta/apelantă Cristanex" S.R.L., nu a contestat existența

contractului din 09.12.2022 și a obligațiilor asumate la încheierea acestuia, iar întârzierea datoriei de bază a fost demonstrată de către partea reclamantă prin actele prezentate, cuantumul penalității fiind justificat prin prevederile contractuale acceptate și semnate de către ambele părți.

Totodată, se reține că, potrivit calculului înaintat de partea intimată rezultă că, cuantumul penalității (375 dolari SUA/zi) constituie 11 625 dolari SUA, (având în vedere faptul că 5 % din suma restantă de 7 500 dolari SUA constituie 375 dolari SUA, sumă ce urma a fi achitată de către apelant pentru fiecare zi de întârziere și înmulțit la 31 zile de întîrziere), însă partea intimată având în vedere faptul că, la momentul înaintării acțiunii apelantul a achitat (cu întârziere) costul serviciilor prestate, a solicitat penalitatea în cuantum diminuat, egalând-o cu suma costului serviciului prestat, şi anume în cuantum de 7 500 dolari SUA.

Colegiul va respinge argumentele apelantului în solicitarea de a reduce penalitatea încasată datorită justificării neexecutării, or, după cum s-a constatat penalitatea încasată a fost diminuată și este egală cu suma datoriei de bază.

Totodată, deoarece partea apelantă nu a invocat alte motive în susținerea apelului declarat, Colegiul, totuși făcând o analiză integrală a probatoriului, atestă despre corectitudinea soluției date de instanța de fond, care a examinat cauza sub toate aspectele, identificând și aplicând corect cadrul legal ce guvernează situați juridică dedusă judecății în raport cu situația faptică constată și reținută.

În conexiunea celor relatate, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes”, consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel.

În consecință, Colegiul atestă despre lipsa temeiurilor de a interveni în soluția instanței de fond, deoarece ultima corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent situației litigioase, dedusă judecății, motivele invocate de apelant în necesitatea combaterii concluziei instanței de fond în partea respingerii pretențiilor, fiind lipsite de suport probant și de acoperire legală, urmând a fi respinse.

În contextul celor enunțate, Colegiul conchide că și soluția instanței de fond privind modul și mărimea compensării cheltuielilor de judecată este corectă, aceasta fiind conformă prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează expres că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Astfel, Colegiul consideră corectă concluzia primei instanțe de a încasa de la Societatea cu Răspundere Limitată ”Cristanex”, în beneficiul ”Savtrans Prim” S.R.L., a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 230 lei, or, ultima a suportat cheltuieli de plată a taxei de stat, în sumă de 4 230 lei conform ordinului de plată din 3140 din 10.05.2023.

În circumstanțele de fapt și de drept descrise și, deoarece hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea corectă a probelor administrate în conformitate cu cerințele art. 130 Codul de procedură civilă, iar motivele invocate de apelant în cererea de apel se reduc, în marea sa majoritate, la critici formale, lipsite de suport probant și în lipsa unei susțineri legale, Colegiul consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe pronunțată în pricină.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Rezuș Andrei în interesele SRL ”Cristanex”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Savtrans Prim” împotriva SRL ”Cristanex” cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi